

MØTEBOK

ØYSTRE SLIDRE FJELLSTYRE

SAK NR: 2/2021
SAKSBEHANDLER: Anne Frugård
Arkivnr.: Støl 516

MØTEDATO: 15.2.2021
MØTESTED: Tingvang

SIGN: _____

Utskrift til:

Statskog SF
Bjørn Ivar Gunhildgard og Elin Hovi
Innlandet Fylkeskommune
Øystre Slidre kommune

Støl 53/1/516 til Lineikro gnr 49/1 på Lie. Søknad om å oppføre nytt sel.

Saksdokumenter

- Søknad med diverse vedlegg mottatt 23.9.2020, 25/10 og 15/11 fra Bjørn Ivar Gunhildgard og Elin Hovi
- Brev av 15.11.2020 fra fjellstyret til Statskog og Oppland fylkeskommune
- Uttale av 27.11.2020 fra Statskog
- Uttale av 5.2.2020 fra Innlandet fylkeskommune, kulturarvenheten

Saksopplysninger

Fjellstyreadministrasjonen ble kontaktet av Gunhildgard våren 2020, og han fortalte om planer om å bygge nytt sel. Siden den årlige befaringen til Fjellstyret og Statskog var i området Lie/Tansberg i 2020 ble vi enige om å stikke innom siden vi likevel var i område. Øystre Slidre fjellstyre og Statskog v/Borghild Simengård var derfor på befaring 19.6.2020 selv om søknaden først kom 23.9.2020.

Fjellstyret fikk søknad med vedlegg fra Bjørn Ivar Gunhildgard og Elin Hovi i perioden 23.9.-15.11.2020. De søker om å rive eksisterende sel og erstatte dette med et nytt og noe større sel. Søknaden ble 15.11.2020 sendt videre til Statskog v/Borghild Simengård og Oppland fylkeskommune for uttale.

Oversiktsbilder av støl 516 (foto fra 2003)

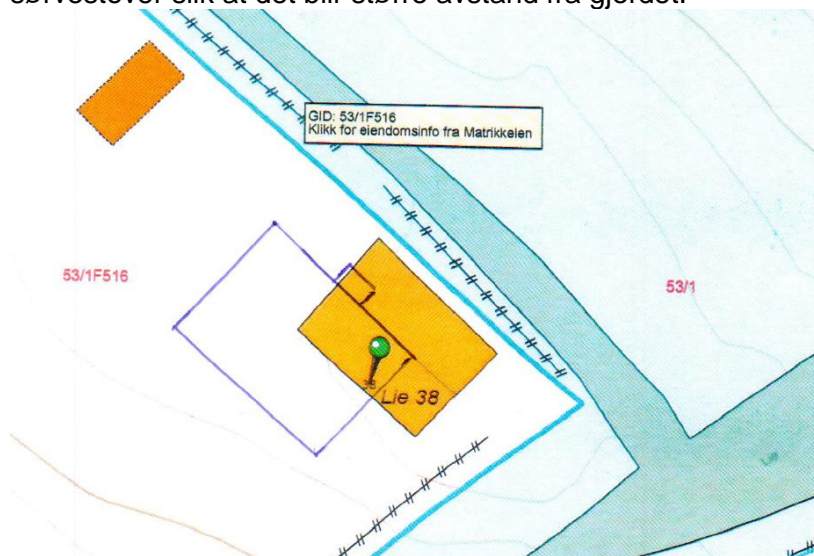

Stølen tilhørte tidligere gardsbruket Bråten 46/2, men ble i fjellstyresak 1/2017 overført til Liekren 49/1. I følge fjellstyrets register utgjør dagens bebyggelse på stølen i dag:

- Sel 64 m² (skal rives dersom det gis tillatelse til å bygge nytt)
- Fjøs 52 m²

I følge vedlagte tegninger er omsøkte sel 76 m² + inngangsparti på ca 3,6 m², til sammen 79,6 m². Det omsøkte selet er 12 m² større det eksisterende ifølge fjellstyrets register, og 9m² større ifølge opplysninger fra stølseier. Det overbygde inngangspartiet kommer i tillegg.

Garden Gunhildgard/Hovi gnr. 49/1 har 41 geiter som beiter på stølen om sommeren. De opplyser om at det gamle selet er 67m², og det nye er 76m². De ønsker å flytte det nye selet noen meter sørvestover slik at det blir større avstand fra gjerdet.

Utdrag fra søknaden:

Eg søker med dette om å rive ovennevnte sel og bygge nytt på nesten same tomte. Vi ønsker å flytte tomte inntil 5 meter vestover og nordover.

Det gamle selet er i for dårlig stand til å restaurere det. I tillegg til dårlig kledning, må grunnmur, tak og vindauge skiftast. Slik det framstår i dag ser det ikkje bra ut, dette håper vi å få orden på. Jordet blir brukt som beite for geitene mine og vi ønsker å kunne bruke denne stølen.

Vedlagt er tegningar av nytt, planlagt sel. Dette er i same stil som noverande sel. Det er plan å bruke same type panel som er på fjøset; underligger med smal overligger.

Saksbehandler opplyser stølseier om at Fjellstyrets rolle er å vurdere byggesøknaden ut i fra driftsomfanget på stølen. Og råder dem til å sende en begrunnelse for det jordbruksmessige behovet for økningen i størrelse.

Gunhildgard/Hovi svarer dette 28.11.2020;

«Det gamle selet er bygd ca 1930 og vi ønsker å bygge eit nytt med tanke på framtida.

Her er det lagt opp til vaskerom, det var det ikkje i det gamle. Det er viktig, spesielt i disse tider.

Det er ikkje isolasjon i veggene på det gamle. Hvis vi legg på 15-20 cm med isolasjon så har vi tatt halve økningen av m2.

Det er vanskeleg å argumentere med det jordbruksmessige på økningen av areal bortsett frå det med reinslegheit.»

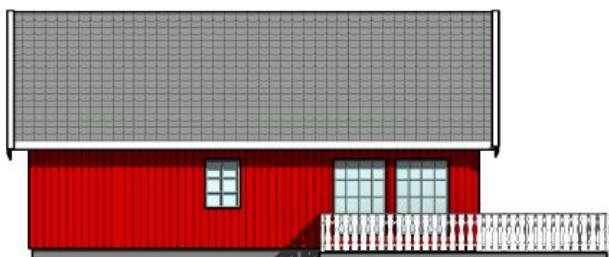
Tegninger av det omsøkt selet som er vedlagt søknaden:

Fasade mot NORD
1 : 100

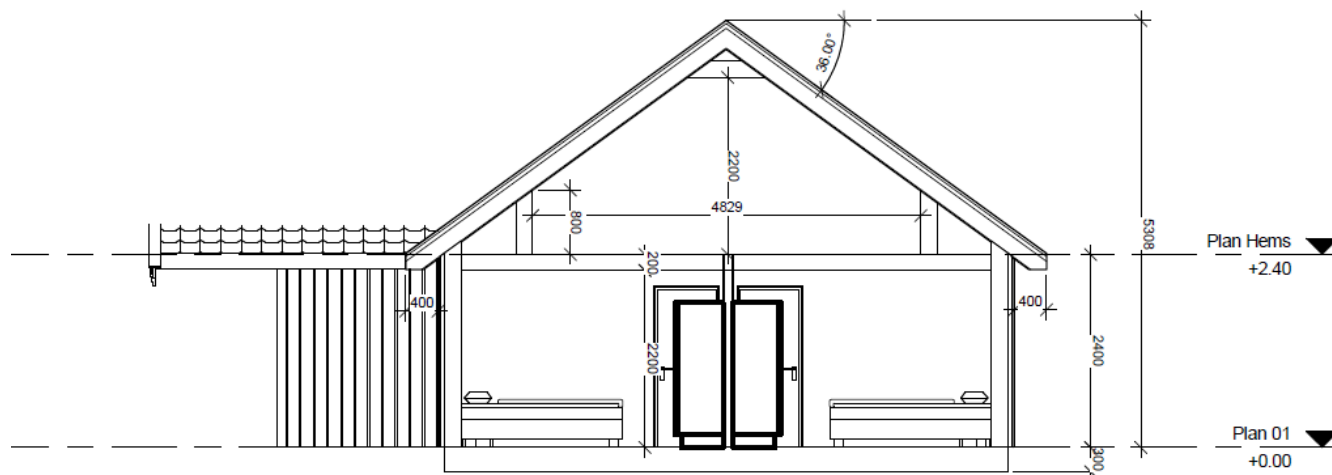
Fasade mot SØR
1 : 100

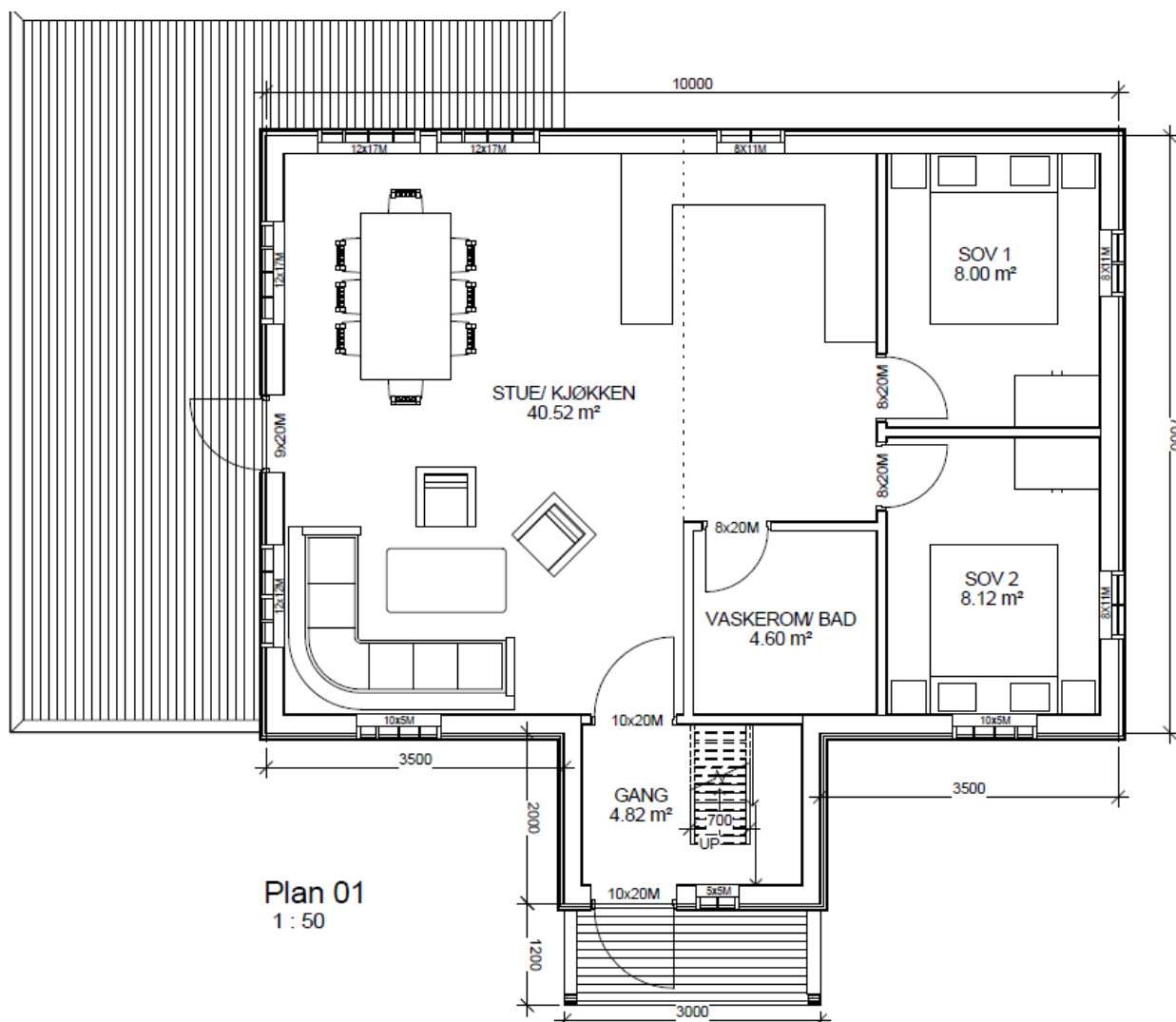

Fasade mot VEST
1 : 100

Fasade mot ØST
1 : 100

Lovanvendelse

Stølen er i bruk, og Fjellstyret skal avgjøre søknaden med hjemmel i **Forskrift om seter og tilleggsjord m.m. i statsallmenning, § 10**. Søknad om å setje opp, utvide og endre hus «Etter søknad som fjellstyret avgjer, kan seterbrukaren setje opp, utvide og endre hus for ei rasjonell utnytting av utvist seter. Fjellstyret skal ta stilling til kva slag og kor mange hus som trengst, deira storleik og standard eller anna, og kan setje vilkår for oppføring, utviding og endring av hus. Fjellstyret skal leggje saka fram for Statskog SF til fråsegn før fjellstyret gjer vedtak etter dette leddet. Om fjellstyret vil krevje at hus eller anlegg som alt står, skal rivast, må fjellstyret leggje saka fram for regional kulturminnestyresmakt til fråsegn før fjellstyret gjer vedtak. Det same gjeld ved nybygg og endring eller utviding av hus på seter, der dette vil påverke eksisterande kulturmiljø.»

Saken er oversendt Statskog og Oppland fylkeskommune for uttale 16.11.2020.

Statskog skriver følgende i sin uttale datert 27.11.2020:

«Vi viser til fjellstyrets brev sendt 16.11.2020, der dere ber om Statskogs uttale om bygging på stølen til Lineikro 49/1, eier Bjørn Ivar Gunhildgard.

Stølen er i bruk som beite for egne geiter, og saken skal behandles etter seterforskriften § 10.

Gunhildgard søker om å rive eksisterende sel for å bygge nytt. Det gamle selet er i for dårlig stand til å restaureres. Videre søkes det om å øke arealet med 9 m² på det nye selet samt flytte det ca 5 meter i nord/vestlig retning.

Dette er en støl som er i bruk, og selv om vi ikke innehar kompetanse til å uttale noe om bygningskvaliteten på det gamle selet, kunne vi ved befaring 19.6.2020 se at det er et behov for å

restaurere eller eventuelt bygge nytt sel. Statskog er positive til at man kan bygge nytt sel for å tilfredsstille dagens bruk, slik at man kan være til stede på stølen og holde dyrene under oppsyn. Vi tilrår fjellstyret å godkjenne rivings- og byggesøknaden slik den foreligger.»

Uttalen fra Fylkeskommunen er datert 3.2.2021, og den er mottatt 5.2.2021 på e-post. Utdrag fra uttalen:

«Lie er et støslag i Øystre Slidre som er utpekt som et viktig stølsmiljø i Stølsprosjektet i Øystre Slidre 2003-2005. Alder på selet som søkes revet er ikke oppgitt, men ligger i et godt bevart stølsmiljø. Stølseier har geiter og stølsjorda blir brukt til beite.

Søknaden omfatter å rive eksisterende sel på 67 m² og sette opp et nytt sel på 76 m² to meter lenger inn fra eiendomsgrensa. Det opplyses om at bygningen er i så dårlig stand at den ikke lar seg restaurere, det er imidlertid ikke lagt ved noe dokumentasjon på dette. Vedlagte bilder (to oversiktsbilder fra 2003) viser imidlertid en bygning som tilsynelatende ser ut til å være godt vedlikeholdt og i god stand uten synlige råte- eller setningsskader på daværende tidspunkt. Kulturarvseksjonen vurderer at tilstanden ikke er så alvorlig at bygningen må rives av denne grunn. Vedlagt søknaden er plan- og fasadetegninger av nytt sel. Tegninger viser en bygning på 10 x 7 m, med terrasse/platting med rekkverk og store vinduer i stue og kjøkken. Tegninger viser at selet er planlagt med hems og har en mønehøyde på 5,3 m.

Liestølen ligger innenfor Bestemmelsesområde Fjell, sone 1 i gjeldende kommuneplans arealdel. Fjellområdene har særlige kvaliteter med langsiktig verdi som skal tast vare på. Kommuneplanens pkt 13. gir bestemmelser for utforming av nye bygninger, og gir føringer på blant annet følgende:

13.1.1 Utforming av bygg, sone 1 og 2

- Bygg skal ha ei enkel og minimalistisk utforming*
- Tak skal være saltak med takvinkel mellom 20 og 35 grader og bør vera lik på alle bygg på same eigeidom.*

13.1.4 Utnyttingsgrad og høgd, sone 1

- Maksimal mønehøgd er 4,5 m over gjennomsnittsnivå av opphavleg terreng. Etter konkret vurdering og god dokumentasjon på at det vil høve i miljøet, kan mønehøgda på enkelte bygg vere høgare, men aldri over 5 m over gjennomsnittsnivå av planert terreng.*

Omsøkte nybygg overskrider planens bestemmelser både når det gjelder takvinkel og mønehøyde. I tillegg vurderer vi at store vinduer og terrasse/platting med rekkverk bryter med den lokale byggeskikken og ikke hører hjemme på en stølbygning.

Kulturarvseksjonen har vurdert søknaden, og ut fra ovenfor nevnte redegjørelse anbefaler vi å ikke godkjenne tiltaket slik det er beskrevet.

Vi vil på det sterkeste oppfordre søker til å ta vare på den unike sølsbygningen i stedet for å rive og bygge nytt. Etter vår vurdering er dette en bygning med kvaliteter i stølsmiljøet og som bør bevares. Ut fra dokumentasjonen som foreligger i søknaden, vurderer vi at det vil være fullt mulig å sette i stand bygningen og tilpasse denne til søkers behov. Vi har full forståelse for at det er ønskelig å oppgradere bofasilitetene, men vi oppfordrer til å se på andre løsninger for å oppnå dette. Dersom man i denne særskilte saken skal godkjenne en riving, må det gjøres på et grundigere dokumentert grunnlag hva angår bygningens tilstand.

For en bedre vurdering av bygningens tilstand og mulige tiltak, anbefaler vi å ta kontakt med bygningsvernrådgiver Odd Arne Rudi ved Valdresmusea. Bygningsvernrådgivertjenesten er gratis inntil ett dagsverk.

Det forutsettes for øvrig at det gjøres en helhetlig vurdering av bakenforliggende hensyn i gjeldende plan- og lovverk, og at denne vurderingen synliggjøres og legges til grunn for vedtaket. Videre må faren for presedens vurderes. Kulturarvseksjonen ber om å få oversendt kopi av fjellstyrets vedtak i saken.»

Vurdering

Stølen til Gunhildgard/Hovi gnr 49/1 er i bruk, og Fjellstyrets ansvar (ifølge forskriftens § 10) er å vurdere byggesøknaden ut i fra driftsomfanget på stølen.

Saken er sendt på uttale til Fylkeskommunen og Statskog slik lovverket krever. Fylkeskommunen som kulturmyndighet er tydelige på at de helst skulle sett at det opprinnelige selet ble tatt vare på. I tillegg har de mange innspill til hvorfor Fjellstyret ikke bør godkjenne søknaden slik den foreligger. Mens Statskog som grunneier er positive til tiltaket og tilrår fjellstyret å godkjenne søknaden.

Gunhildgard/Hovi opplyser at de har vurdert restaurering av det gamle selet, men at selet i deres vurdering er i for dårlig stand. Det nye bygget blir høyere og det er noe større i areal enn det opprinnelige selet. I tillegg er det flere element som bryter med den lokale byggeskikken og som ikke er vanlig på en stølbygning, og som gir bygget et annet preg.

Fjellstyret må bruke sitt skjønn til å vurdere søknaden opp mot driftsomfanget på stølen og tilbakemeldingen fra Fylkeskommunen.

Forslag til vedtak

Fjellstyret er positive til at Gunhildgard/Hovi får restaurere og/eller bygge nytt sel på stølen på Lie.

Fjellstyret ber stølseier kontakte bygningsvernrådgiver ved Valdresmusea Odd Arne Rudi for en vurdering av byggets tilstand.

Dersom restaurering ikke er aktuelt ber Fjellstyret om at det leveres justerte tegninger i henhold til innspill fra Fylkeskommunen.

Vedtak

Fjellstyret er positive til at Gunhildgard/Hovi får restaurere og/eller bygge nytt sel på stølen på Lie.

Dersom restaurering ikke er aktuelt ber Fjellstyret om at det leveres justerte tegninger i henhold til innspill fra Fylkeskommunen.

Enstemmig.

Vedtaket kan iflg. § 28 i forvaltningsloven, påklages. En eventuell klage skal være skriftlig og sendes Øystre Slidre fjellstyre innen 3 uker fra mottak av dette vedtak. Parter har rett til innsyn i sakens dokumenter jfr. Forvaltningsloven §§ 18 og 19.

Vedtaket er gjort med hjemmel i § 10 i forskrift om seter og tilleggsjord i statsallmenning. Etter § 10 i fjelloven tar fjellstyrevedtaket til å gjelde 4 uker etter at det er gitt melding om vedtaket. Byggetillatelsen er ikke gyldig før kommunen har godkjent søknaden. Dersom bygginga ikke er starta opp innen 3 år faller tillatelsen bort.